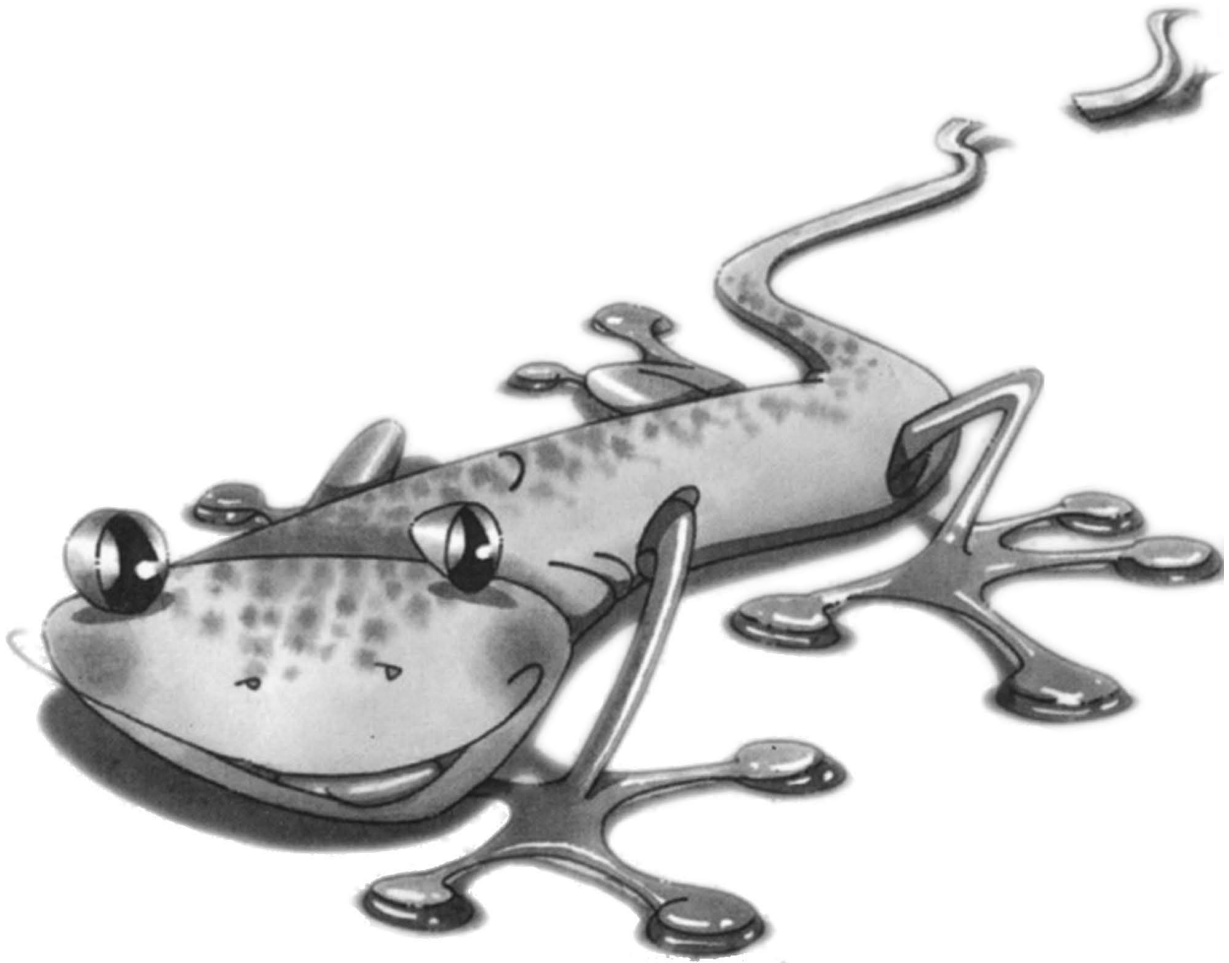

Mitjacua i la sargantana del mar

Pasqual Alapont i Toni Torregrossa
Il·lustracions de R. Crespo i Q. Soler

PROPOSTA DIDÀCTICA
DE MOISÉS DÍAZ I FERRANDO

3

© Pasqual Alapont i Toni Torregrossa
Il·lustracions de Rosa Anna Crespo i Quique Soler
190 x 135 mm., 60 pàgines
Enquadernació en rústica

© 1993 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net
Disseny: Miquel Mollà
Assessorament lingüístic: Àlvar Banyó

JUSTIFICACIÓ DIDÀCTICA

La realització d'aquestes propostes didàctiques respon a les inquietuds de molts lectors i ensenyants que desitgen tenir la possibilitat de fer un seguiment del llibre, o simplement allargar el plaer i l'encís que els ha ofert la lectura. Eixim, doncs, a la trobada dels lectors motivats per oferir-los la possibilitat de jugar amb ells i, de bestreta, satisfer la curiositat natural dels joves per saber més i més coses.

Ara bé, aquestes activitats, tot i ser una manera més de fer l'explotació del llibre, no pretenen ser un vehicle d'avaluació ni una alternativa fàcil als clàssics «deures de portar a casa».

La lectura ha de ser (i així és de manera natural), en les primeres experiències lectores, una trobada amb el plaer, la fantasia i la imaginació a través de les històries que contenen els llibres. No cal dir que cal aprofitar aquesta forta motivació que presenta el jove lector tot just després de llegir un llibre per fer-lo anar més enllà de la visió inicial i ajudar-lo a descobrir noves lectures que l'apropen més encara a la història que acaba de llegir/viure.

Això li possibilitarà veure tot allò que no ha reconegut en un primer moment, ens garanteix la comprensió del text i també encamina el lector per formar-lo en un esperit més crític.

Aquestes propostes didàctiques que ara teniu a les mans són, segons el meu parer, una possibilitat més de treballar de manera lúdica i gratificant el llibre que acaben de llegir.

Per descomptat que molts de vosaltres pensareu que hi ha massa activitats i d'altres creuran que ens n'hem quedat més aviat curts. Tanmateix, em permet recordar-vos que com el seu nom indica es tracta de propostes. Sou vosaltres qui en última instància heu d'establir quines i com haureu de treballar.

Permeteu-me, no obstant això, demanar-vos dues coses: no feu d'aquestes propostes didàctiques un treball fastigos per als xiquets. Jo us recomanaria que fos una qüestió voluntària (cosa no gens difícil si els heu motivat força) i divertida.

Tampoc no tracteu mai d'avaluar ni qualificar el resultat d'aquestes propostes perquè correu el perill de desencoratjar el lector ja des de les primeres trobades amb el llibre.

La lectura ha de ser una font de plaer per a l'infant. No aprofiteu la seua curiositat pels llibres per a uns altres propòsits ben allunyats de l'encís.

L'ARGUMENT

Mitjacua, una sargantana de l'Horta, vivia la monotonia de la hivernada amb els seus amics i familiars entre les ruïnes d'una vella alqueria mora. Però, vet ací que fins allà arriba Trotavoltes, una sargantana viatgera i rodamón que ve des de les terres més a vora mar.

Juntes enceten amistat i viatge. Aniran recorrent els camins que creuen les contrades més belles de l'Horta. Deixaran endarrere els camps de tarongers, les terres de d'horta, les sèquies i els ullals... deixaran els amics i la família per descobrir l'Albufera, la Devesa i, a la fi, la mar!

És aquest un viatge que els permetrà conèixer noves gents i nous paratges. Així, doncs, van enriquint-se alhora que van avançant en el camí.

Coneixeran personatges de tota mena: granotes histèriques per la presència d'un fantàstic Tricamiquis, serps malcarades, samarucs en lluita per la seua supervivència, un humà simpàtic i col·laborador i fins i tot un fardatxo amical i despreocupat que sap com viure en llibertat i alegria. També es creuaran en el camí dels ocells, abuntantíssims pels voltants de l'Albufera, i descobriran molts dels secrets que guarden els seus llargs viatges. És una història que no té fi (com tots els bons viatges), perquè els nostres amics no s'avenen a tornar a casa pel camí més curt... Fent una «petita volta» i amb l'ajut d'una carregada, s'enlairen amb destinació a l'Àfrica Equatorial.

Encara deuen ser allà gaudint de les altes temperatures i dels hiverns sense fred.

De ben segur que molt aviat ens faran arribar notícies fresques de la seua estada a l'Equador!

ELS AUTORS

Pasqual Alapont Ramon és un jove de Catarroja (l'Horta) que va nàixer l'any 1963 (ara ja podeu traure de comptes si voleu saber quina edat té ara).

Es va llicenciar a la Universitat de València en la branca de Geografia i Història. Tot i així, és més conegut per ser un dels escriptors amb més èxit entre els joves.

Entre les seues obres hi ha títols que gairebé són clàssics de la nova literatura juvenil valenciana, com ara *No sigues Bajoca!*, *Estàs com una moto!*, *Me'n vaig de casa!*...

L'any 1984, i en companyia del també escriptor Antoni Torregrossa, va guanyar el Premi Enric Valor de narrativa infantil amb l'obra *Mitjacua i la sargantana del mar*, el mateix llibre que acabeu de llegir.

És un gran afeccionat al teatre tant com a escriptor d'obres (*Pandemòni* i *Això era i no era*) com en la vessant d'actor i director de muntatges teatrals.

Entre tanta activitat, encara li resta temps per escriure noves obres per a la gent com vosaltres que gaudiu amb els seus personatges i amb les seues històries. La seua última producció es diu *Pipistrellus pipistrellus. Set dies en la vida d'un quiròpter* i diu que no pensa parar, de manera que tenim diversió per a molt de temps!

Antoni Torregrossa Bou va nàixer a València allà per l'any 1958. Ha tornat a viure al lloc on va nàixer després d'una estada de dotze anys a Kent (Anglaterra). Va iniciar-se en l'escriptura com a periodista de temes comarcals mentre estudiava Geografia i Història a la Universitat de València.

Escriu articles de tota mena, sobretot crítiques i de temàtica musical. Actualment treballa a la Institució Valenciana d'Estudis i Investigació com a traductor. Ha estat integrant del grup de música folk valenciana *Cànem* i actualment és membre d'*Urbàlia Rurana*.

ELS IL·LUSTRADORS

Rosa Anna Crespo i Quique Soler són dos creadors alcoians que formen equip amb una idea fixa: fer feina tot passant-t'ho bé!

Per això mateix, des que es conegueren a l'Escola d'Arts i Oficis d'Alcoi, el 1983, dediquen el seu temps a la il·lustració i el disseny gràfic. Els seus dibuixos són d'una bellesa senzilla i original. La perfecta conjunció d'una gran tècnica, imaginació i sensibilitat els ha consagrat, tot i la seua joventut, com uns dels més grans de la il·lustració valenciana.

Han publicat molts llibres per a joves, entre ells: *Un drac mínim*, *Tirant l'infant*, *El país dels dos sols*, *El dinosaure del Menejador*, *No vull anar a l'escola* i *Mitjacua i la sargantana del mar*.

COMPRESIÓ LECTORA

1. Fitxem el llibre.

Autor:	_____
Títol:	_____
Il·lustrador:	_____
Editorial:	_____ Lloc: _____ Any: _____
Col·lecció:	_____ Número: _____
Nombre de pàgines:	_____
Opinió personal:	_____ _____ _____
Personatges més importants	_____ _____
Qualifica el llibre de 0 a 10:	_____

2. El llibre ens relata la història de dues bestioletes que un bon dia ixen de viatge per anar a conèixer món. Nosaltres farem un recorregut en companyia dels nostres amics per gaudir, una vegada més, d'aquesta fantàstica aventura.

- Quins són els noms dels protagonistes?
- Quina mena de bestioles són els nostres amics?
- Per què creus que es diuen així?
-
- Escribeu el lloc on vivia la família de Mitjacua:
- Recordes com passaven les hores els dies d'hivernada?
-
- Escribeu el nom dels animals que van trobant-se al llarg del seu viatge:
-
- Quins són els que trobes més simpàtics?
- Per què?
-
- Escribeu ara quins són els que et semblen més antipàtics i explica el perquè:
-
- Al llarg de tota la història només apareix un personatge humà. Recordes qui és i a què es dedica?
-
- Que et sembla el final de la història?
-
- Si no t'agrada aquest final, tracta d'escriure'n un altre:
-
-

3. Al llarg del viatge ens hem trobat amb nous amics. Aquests animals emeten sons per comunicar-se. Tracta de relacionar cada animal amb el seu so i el nom que li hem donat nosaltres, els humans.

GALLINES	MIAU!	LLADREN
GRANOTA	DZZZ!	UDOLEN
GAT	CROAC!	XIULEN
GOS	CO, COCO, CO!	BRUNZEIXEN
SERP	AUUU!	CROEN
LLOP	GUAU!	MIOLEN
ABELLES	SSSS!	ESCATAINEN

4. També hi ha altres animals que no poden suportar el fred de l'hivern. Per això han ideat maneres diferents i molt enginyoses per evitar-lo: uns es fiquen als seus caus i d'altres marxen cap a terres més càlides. Això és la hivernada. Encercla de blau els animals que emigren i de roig els que romanen als caus.

ÓS	FARDATXO	ORENETA
SARGANTANA	GARSA	SERP
ÀNEC	CIGONYA	FORMIGUES

Escriu ara el nom d'algun animal que passe l'hivern entre nosaltres ben despert i actiu:

5. Mitjacua, en llavar-se la cara amb aigua freda, no pot evitar exclamar en BRUFF!! Això és una interjecció.

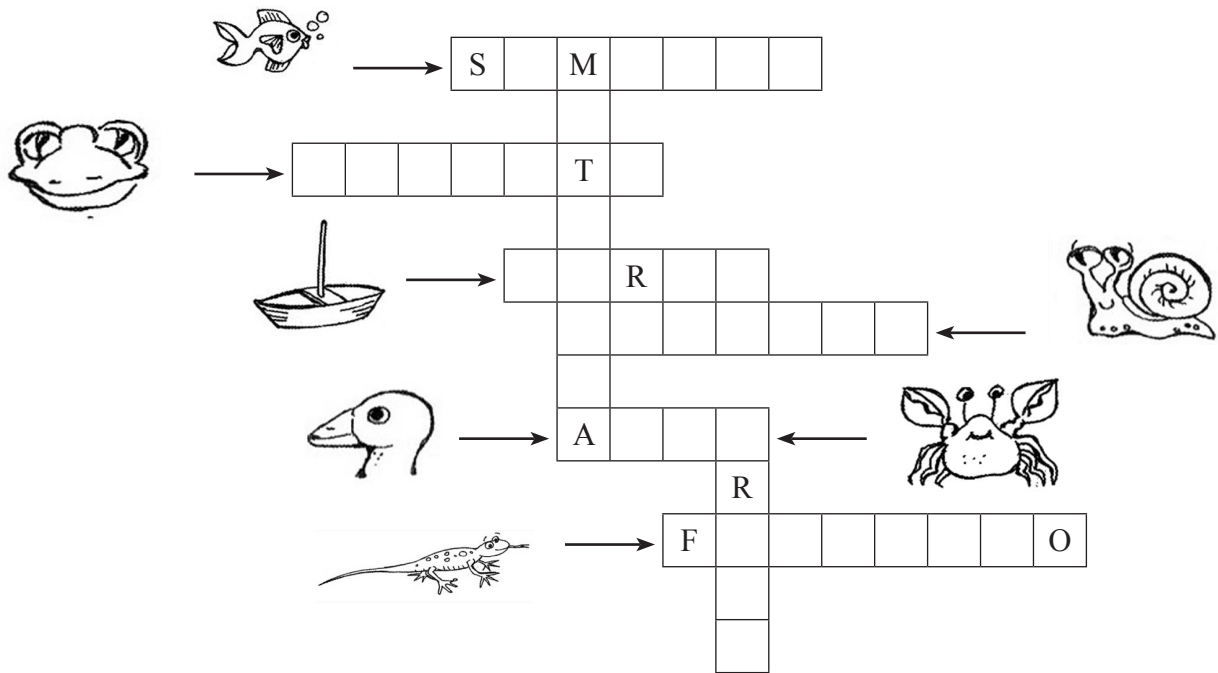
Escriu quina interjecció faries tu en cadascuna d'aquestes situacions:

- Si et punxes amb una agulla
- Si et fan un esglai
- Si marques el gol de la victòria
- Per demanar silenci

6. Els humans construïm els nostres habitatges, que es diuen cases, però els animals també saben fer-ne, i de molt complicats, per tal de poder establir-se i tenir-hi les seues cries. Relaciona els animals següents amb el tipus d'habitatge que construeixen.

COLOM		GARSA
TALPÓ	NIU	SERP
FARDATXO	CAU	ESQUIROL
RABOSA		CONILL

7. Encreuat:

8. Uneix les següents frases fetes amb el que signifiquen realment:

- No fer la O amb un canut
- Estar com una rella
- Pagar els plats trencats
- Estar torrat del tot
- Parlar amb moc caient
- Amb molt de pesar
- Estar una mica boig
- Ser un inepte
- Estar molt sord
- Ser responsable d'uns fets

9. Atribuir accions pròpies dels éssers humans als animals o a les coses es diu personificar. Llegeix aquests fragments:

- A- «Llomlluent li diu a Mitjacua: Ja escriuràs una carta...»
- B- «Els corriolets estan arreplegant provisions per al viatge...»
- C- «Les sargantanes s'animaren fent una foguera... mentre parlaven...»

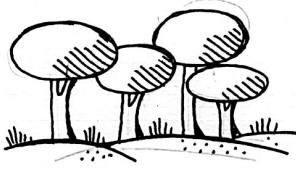
Creus que hi ha alguna personificació en els textos anteriors? Escriu la teua resposta:

- A-
- B-
- C-

10. Relaciona cada nom amb el seu dibuix:

BOSC

DUNA

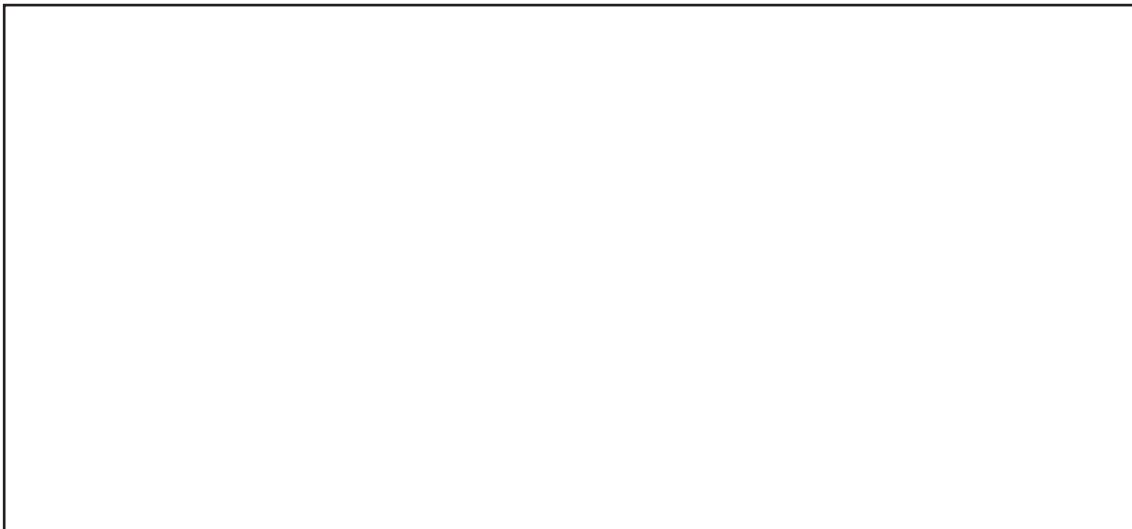

ULLAL

MARJAL

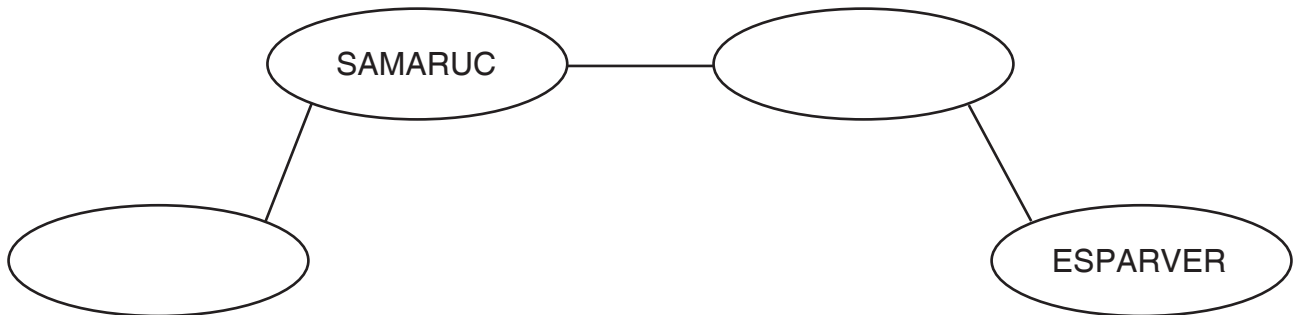
11. Les granotes confonen els nostres amics amb un monstre imaginari que anomenen Tricamiquis. Ens diuen que és: «repelent, dolent, pelut, lleig i miserable». Després de llegir açò tracta d'imaginar-te'l i dibuixa'n el resultat.

12. Com deveu saber, a la natura els animals es mengen els uns als altres. Això es diu la cadena alimentària, per la qual els grans depenen dels menuts per a sobreviure. Posa els següents animals al lloc que els pertoca dins la cadena alimentària.

blauet - esparver - larves d'insecte - samaruc

13. Una horta és un terreny de regadiu conreat intensivament. Tanmateix, l'Horta és el nom d'una comarca valenciana. Escriu *l'horta* o *l'Horta* allà on pertoque.

- València és la capital de
- Mon pare sembra creïlles a

14. Sopa de lletres.

Busca i encercla el nom de cinc aus que viuen a l'Albufera.

P	G	M	O	Z	C
C	A	S	R	T	A
O	R	I	E	S	R
R	S	I	N	O	R
B	A	N	E	C	E
A	P	S	T	R	G
I	B	M	A	I	A
A	E	R	X	U	D
P	L	A	T	R	A

15. Identifica els següents animals observant-ne les siluetes.

ànec - tortuga - samaruc - fardatxo

16. A les nostres terres hi ha moltes zones humides. Localitza-les al mapa.

• El Prat de Cabanes-Torreblanca.
• La Marjal de Pegó-Oliva.
• L'Albufera.
• Les Salines de Santa Pola

17. Ausiàs Marc va escriure el poema de la garsa i l'esmerla. Busca'l a la biblioteca i llegeix-lo¹. Després, compara'l amb el text de la pàgina 28 del nostre llibre. Creus que els autors s'han inspirat en el poema de Marc? És el mateix una merla que una esmerla? Escriu les teues opinions:

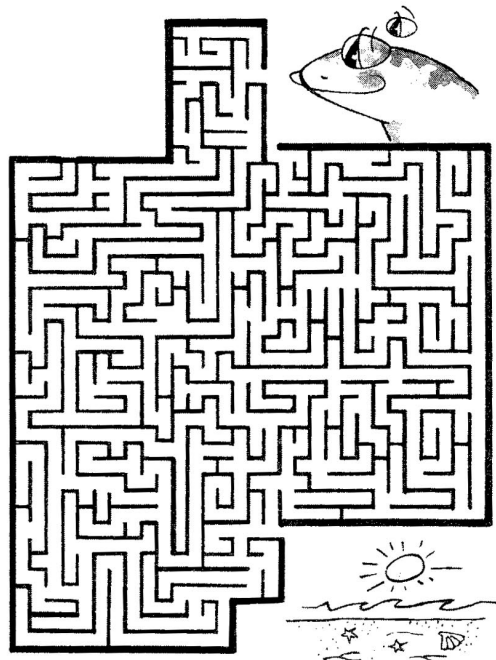
.....

.....

.....

.....

18. Busca i pinta el camí que ha de fer Mitjacua per arribar a veure el mar.

¹ Bib.: Raimon canta Ausiàs Marc (Conselleria de Cultura...)

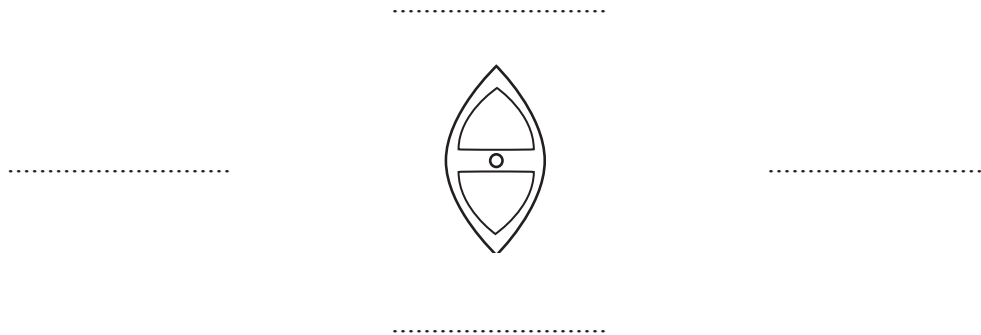
19. Els samarucs han enviat aquest missatge secret. Sembla molt urgent. Ajudan's a desxifrar-lo.

★ A ■ E ● I ▲ O ◆ U

F▲R ★ - G ★ MB◆S● - D▲ - L'★LB◆F■R★
● - D■ - L★ - M★RJ★L!

20. Mitjacua i Trotavoltes naveguen en barca per l'Albufera i han après moltes coses. Anima't tu també i posa cada paraula al lloc que hi correspon. De segur que tu també eres un bon mariner.

Proa - Popa - Babord - Estribord

21. Les cases típiques de l'Horta són la barraca i l'alqueria, però al nostre país hi ha més tipus de cases. Identifica-les.

.....

.....

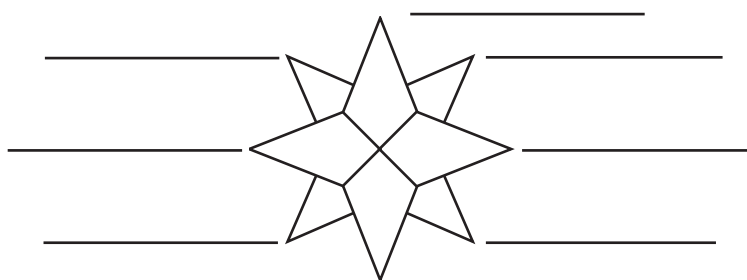
.....

.....

22. Els vents del món. Posa el nom de cada vent al lloc que pertoca en la rosa dels vents.

- Tramuntana
- Gregal
- Llevant
- Ponent
- Llebeig
- Migjorn
- Mestral
- Xaloc

23. Et deus haver adonat que els noms dels nostres protagonistes estan formats per més d'una paraula. Són, per tant, noms compostos. Inventa noms compostos per a aquests animals:
- Sargantana: *Mitjacua*
 - Caragol:
 - Formiga:
 - Samaruc:

24. Recepta de cuina.

FARDATXOS D'AMETLLA

Ingredients

- Ametlla picada molt fina
- Ou
- Sucre
- Pinyons
- Pela de llimona ratllada
- Neula

Preparació

Barregem l'ametlla picada, l'ou, el sucre i la pela de llimona. Quan es puga treballar sense que se'ns enganxe a les mans, donem a la massa forma de fardatxo i el posem sobre una neula.

Ho adornem amb pinyons i ho fornem fins que prenga color. Estan boníssims!

